

A șaptea olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

20 aprilie – 4 mai 2025

Probleme

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile acestora.
- Timpul efectiv de lucru este de cinci ore. Setul de probleme are șapte pagini și conține cinci probleme. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul probei, este interzisă folosirea oricăror dispozitive electronice, materiale scrise sau tipărite, precum și a oricărui ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va consulta membrii juriului înainte de a vă răspunde.
- Reguli pentru redactarea soluțiilor:
 - Nu copiați enunțurile problemelor.
 - Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
 - Folosiți doar fața foii de răspuns (nu scrieți și pe verso).
 - Pe fiecare foaie de răspuns scrieți-vă numele, numărul problemei și numărul foii de răspuns. Dacă folosiți mai multe foi pentru rezolvarea unei singure probleme, acestea trebuie numerotate consecutiv. De exemplu:

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	1 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	2 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	3 / 3

însemnând prima, a doua și a treia foaie (din trei) pentru a cincea problemă.

Altfel, rezultatele voastre ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

- Dacă nu se specifică altfel, trebuie să descrieți toate tiparele sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția voastră nu va primi punctajul complet.

Setul de probleme trebuie ținut confidențial până la publicarea acestuia pe pagina oficială a APLO <https://aplo.asia>. Este interzisă divulgarea sau discutarea problemelor online până atunci.

Probleme

Problema nr. 1 (20 de puncte) Se dau câteva cuvinte în limba misantla totonac și traduceri lor în limba română. Silaba accentuată este marcată printr-un accent ascuțit (´), de ex. *a* → *á*, *i* → *í*.

číwiš	piatră	qɔʔayá:t	(câmp) plivit
kq:kčǐ:n	gentilom	səpáp	cald
kiʔɛy:ksyá:n	eu te pup	smahá?	nevăstuică
kúčiʔ	cușit	šnéχlah	el a slăbit
li:wáqtq̃t	mâncare	stáχnɛ	verde
ʔtɔqó?	tu (îl) amesteci	štini:tá:	urât
ʔukúk	gaură, spațiu	štóqɔ	tu (l-)ai cusut
múkskut	foc	táku	femeie
pá:kiš	vită	tapahány:t	tu ai trecut
pá:ʔkq	comal	waní	el (i-l) spune
pa:pɔhɔɛún	lat	wǐstá:	tu (îl) vinzi
pu:laqsóχ	tamal de sare	ʔiktačɔqó	eu stau
qɛ:ʔtún	rachiu	ʔiqq̃tq̃:yq̃:wá	eu (îl) cred

Marcați accentul în următoarele cuvinte din totonac:

1. čǐ:ňju	foarte	7. maqʔti:ʔ	el (i l-)a luat
2. čuču	el (îl) prăjește	8. paq̃aɛq̃nq̃q̃:	tu (îl) pierzi
3. ɛamq̃χ	cicatrice	9. siksi	dulce
4. ɛǐyq̃	tu ai râs	10. skitini:t	salsahuat
5. ʔkukɔhɔʔ	a ars totul	11. špa:pi:nan	el stropește
6. ma:kiɛis	cinci	12. šyq̃:hkuš	mătase de porumb

△ Misantla totonac aparține familiei limbilor totonacane. Este vorbită de câteva sute de persoane în centrul Mexicului.

č = c în *cer*, ǐ = g în *ger*, ɛ = ț, š ≈ ș, ň ≈ ni în *bani*, y = i din *iar*, χ ≈ h în *hram*. ʔ este un sunet șuierat, pronunțat fără vibrația coardelor vocale, simiar cu s sau ș, dar cu limba poziționată ca pentru l. q și n se pronunță precum c și respectiv ng în *cangur*, dar cu limba poziționată mai în spate. ʔ este pronunțat ca o scurtă pauză de respirație, ca în mijlocul lui *uh-oh*.

ə = ă. ɔ și ɛ se pronunță ca o și respectiv e, dar cu gura deschisă mai larg. O tildă (~) sub o vocală denotă pronunțarea stridentă a acesteia (prin laringalizare). Semnul : plasat după o vocală marchează lungirea acesteia.

Comalul este un fel de tigaie de fontă. *Tamalele de sare* sunt un fel de mâncare. *Salsahuat* este un fel de căpușă.

— Tamila Kraștan

Probleme

Problema nr. 2 (20 de puncte) Se dau câteva construcții în dialectul liberian al limbii looma și traduceri lor în limba română:

ga ɣila	câinele nostru	nà baka	lecția mea	daala	roșie
kilikamai	castravetele	ta woli	capra lor	ga laala	roșia noastră
nà bulu	pâinea mea	dɔwɔi	piața	tɔwɔ	fasole
nà koya	maimuța mea	ta βeɛ	casa lor	pelei	drumul
ta woya	maimuța lor	doso	vânătorul	ta ɣilikama	castravetele lor
nà peɛ	casa mea	ta loso	vânătorul lor	ga wulu	[copacul nostru pâinea noastră

(a) Traduceți în limba română în toate modurile posibile:

1. ta lɔwɔ 2. ga βaka 3. boli 4. nà gulu

* * *

Mai jos sunt date câteva propoziții în dialectul liberian al limbii looma și traduceri lor în limba română:

gà gutuzu	Eu îl scurtez.	gilai ɣa βalazu	Câinele crește.
tɔ kàzu	El mă vede.	ta βele βaβe	Drumul lor este bun.
ta tùlizu	Ei mă sună.	nà pupu ɣa lɛzu	Furnica mea se cațără.
te βalaβe	Ei sunt mari.	gà bolii lulizu	Eu strig capra.
tɔ te lɛzu	El îi ridică.	gà nà kɔvi lazu	Eu așez lemnul meu.
ge wutuβe	Noi suntem scurți.	ta lazu	Ei se așează.
biiβe	El este greu.	tavei ɣa paazu	Pipa îl omoară.
tɔ dazu	El îl așează.	koyai ɣa gutuzu	Maimuța îl scurtează.

(b) Traduceți în limba română:

5. paβe
6. gà balazu
7. ga ga lave ɣazu
8. ta ta ɣila βaazu

(c) Traduceți în looma:

9. Eu sunt mare.
10. Ei mă așează.
11. Noi suntem grei.
12. Furnica noastră se așează.
13. Eu îi omor.
14. El ridică lemnul lor.

△ Looma aparține familiei limbilor mande. Este vorbită de aprox. 560.000 de persoane în Liberia și Guineea.

w = **u** în *raliu*. **β** și **ɣ** sunt similare sunetelor **b** și respectiv **g**, dar pronunțate cu un flux de aer continuu. **ɔ** și **ɛ** se pronunță ca **o** și respectiv **e**, dar cu gura deschisă mai larg. Vocalele dublate se pronunță lung.

Looma are două tonuri: semnul □ plasat deasupra unei vocale marchează tonul jos, în timp ce tonul înalt nu se marchează. Unele tonuri nu au fost marcate în această problemă, pentru simplificare.

— Vlad A. Neacșu (consultant: Maria Konoșenko)

Problema nr. 3 (20 de puncte) Se dau câteva forme verbale în limba tangsa, scrise în sistemul tangsa, împreună cu pronunțiile acestora în alfabetul fonetic și cu traduceri lor în limba română:

ᑕᑲᑲᑲ ᑲᑲᑲᑲ	jaun ³ ʃaun ²	voi prăji	ᑕᑲᑲᑲ ᑲᑲ	(1)	ai împușcat
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	tət ʃi ²	vom omori	ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	(2)	vom cumpăra
ᑲᑲ ᑲᑲᑲᑲ	saʔ ʃun ²	veți mânca	ᑲᑲ ᑲᑲ	(3)	(4)
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	tʰut ʃuu ¹	freacă (imp.)	ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	təp tuu ²	(5)
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	ɲaun ³ miʔ	(noi) nu am șezut	ᑲᑲᑲᑲ	su ¹ muʔ	nu ați strâns
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	duŋ ¹ tɣʔ	au venit	ᑲᑲᑲᑲ	dok tauk	(eu) am plonjat
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	rul ¹ ti ²	vom cădea	ᑲᑲᑲᑲ	kauk tiʔ	(noi) am mușcat
ᑲᑲ ᑲᑲ	ba ¹ toʔ	ai zburat	ᑲᑲᑲᑲ	ʃaun ¹ tut	(6)
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	sau ¹ tɣ ²	vor tuși	ᑲᑲᑲᑲ	duŋ ¹ kuu ¹	(7)
ᑲᑲ ᑲᑲᑲᑲ	ju ¹ kwn ¹	fugiți (imp.)	(8)	təum ¹ muʔ	nu ai tăiat
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲᑲᑲ	ᑲᑲᑲᑲ	voi sta	(9)	ɡuuʔ tiʔ	(noi) am furat
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	ᑲᑲᑲᑲ	plonjează (imp.)	(10)	dok tuwn ²	(11)
ᑲᑲ ᑲᑲᑲᑲ	ᑲᑲᑲᑲ	(eu) nu am mâncat	(12)	ᑲᑲᑲᑲ	veți tăia
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	ᑲᑲᑲᑲ	vor vinde	(13)	ᑲᑲᑲᑲ	(eu) am strâns
ᑲᑲᑲᑲ ᑲᑲ	ᑲᑲᑲᑲ	fură (imp.)	(14)	(15)	mușcați (imp.)

Completați spațiile (1–15). Nu se cer răspunsuri pentru spațiile hașurate.

△ Tangsa aparține grupului sal al familiei limbilor sino-tibetane. Este vorbită de aprox. 100.000 de persoane în nordul Myanmarului și în nord-estul Indiei.

Sistemul de scriere tangsa a fost creat de Lakhum Mossang în 1990 și se bazează pe varietatea mossang a limbii. În 2021, sistemul era folosit de aprox. 100 de persoane.

ŋ = *n* din *cangur*. ʃ, t, tʰ și tə sunt consoane. ə, ɣ și u sunt vocale. ʔ este pronunțat ca o scurtă pauză de respirație, ca în mijlocul lui *uh-oh*. Unele silabe din tangsa au tonuri, care sunt marcate prin numere scrise ca exponent.

imp. = imperativ.

— Minkyu Kim, Zdravko Ivanov

Problema nr. 4 (20 de puncte) Se dau câteva construcții în limba mako și traduceri lor în limba română:

wāpiʔdʒekʷa kʷidʒaluʔdʒe — *trei caiete*

bakʷaʔbo luwaʔbo — *un fruct de guama*

dobulatahi nesti tsobu — *două băuturi Nestea*

wāmedukʷa luwō — *trei șefi*

bakʷāpa dehāpa — *o farfurie*

wāpuʔdokʷa oʔdo — *trei găleți*

bakʷaʔbo iwariʔbo — *o coadă*

dowilatahi itsowi — *două canoe*

bakʷane inene — *o limbă*

dūhūtaha iwo tsuhu — *doi leneși (femele)*

bakʷowi towi — *un copac*

dūhūtaha itʰihu — *două fiice*

bakʷale ibahale — *un ochi*

doʔolatahi iweʔo — *două oase*

bakʷīpī itsīpī — *un mâner de găleată*

didelatahi ōmude — *două boabe de porumb*

doʔolatahi uku tsaʔdo

— *două cutii de chibrituri*

bakʷō otidō — *un muncitor*

dopʰalatahi itsopʰa — *două sfori*

bakʷuhu luwuhu — *o șefă*

wāpobukʷa gasolina tsobu

— *trei (canistre de) benzină*

(a) Determinați corespondențele corecte:

1. wāmedukʷa iwo

2. wāmedukʷa bolodo tsuhu

3. wāpidēkʷa buberide

4. wāpuʔbokʷa baleʔbo

5. wāpuʔdokʷa pālākaʔdo

6. wāpīpīkʷa mīpī

7. wāpobukʷa itsobu

A. *trei lacuri*

B. *trei chiuvete*

C. *trei poduri arcuite*

D. *trei leneși (masculi)*

E. *trei banane de gătit*

F. *trei fructe de seje*

G. *trei maimuțe (femele)*

(b) Traduceți în mako:

8. *o maimuță (mascul)*

10. *doi ochi*

12. *trei sfori*

9. *o găleată*

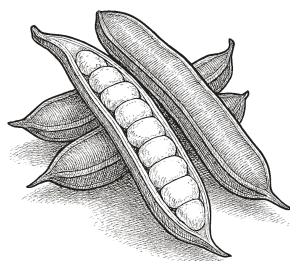
11. *două cozi*

13. *o muncitoare*

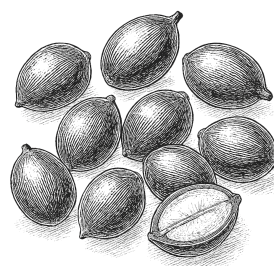
△ Mako aparține familiei limbilor salibane. Este vorbită de aprox. 2500 de persoane în statul venezuelean Amazonas.

ts, dʒ, ʔb, ʔd, ʔdʒ, pʰ, tʰ, kʷ și ʔ sunt consoane. i este o vocală. Semnul [̃] plasat deasupra unei vocale marchează nazalizarea acesteia.

Nestea este o marcă de ceai rece.

fructe de guama

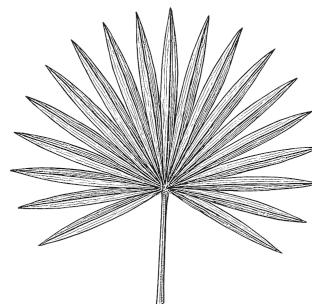
fructe de seje

— Arul Kolla

Probleme

Problema nr. 5 (20 de puncte) Se dau câteva cuvinte în limba khasi și traduceriile lor în limba română în ordine aleatorie:

1. ka blaŋ	A. <i>a fi negru</i>
2. ka matyoŋ	B. <i>frunză mare</i>
3. ka niehblaŋ	C. <i>țap de prăsilă</i>
4. ka sla	D. <i>tată</i>
5. ki dieŋ	E. <i>piele de capră</i>
6. u kpa	F. <i>fier (de ex., bară de fier)</i>
7. u ladienŋtla:y	G. <i>frunză de palmier</i> 🌴
8. u laŋkpa	H. <i>pupilă</i>
9. u nar	I. <i>capră</i>
10. yoŋ	J. <i>copaci</i>

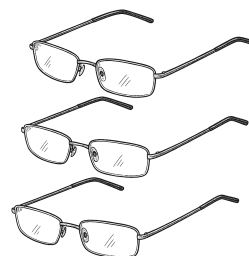

(a) Determinați corespondențele corecte.

* * *

Mai jos sunt date alte câteva cuvinte în limba khasi și traduceriile lor în limba română în ordine aleatorie:

11. ka yit	K. <i>a muri</i>
12. ki laba:mbriew	L. <i>a hrăni</i>
13. ki yitkhmat	M. <i>sticlă (de ex., foaie de sticlă)</i>
14. p̄inba:m	N. <i>(fir de) iarbă</i>
15. u khla	O. <i>ochelari (pl)</i> 🕶️
16. u laŋyap	P. <i>pai</i>
17. u phlaŋ	Q. <i>tigru</i>
18. yap	R. <i>tigri mănăcătoare-de-oameni</i>

(b) Determinați corespondențele corecte.

(c) Traduceți în limba română:

19. bam	20. ka snieh	21. ki khmat	22. u laŋyoŋ

u laŋyoŋ are două traduceri posibile în limba română. Scrieți-le pe ambele.

(d) Traduceți în khasi:

23. <i>sticlă (de ex., pahar de sticlă)</i>	25. <i>a omori</i>
24. <i>fier (de ex., foaie de fier)</i>	26. <i>tigroaică</i>

(e) Știind că **ka lieŋ** înseamnă „*barcă*” în română, traduceți „*marinari*” în khasi.

(!) O explicație suplimentară, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi punctată.

(se continuă pe pagina următoare)

Probleme

△ Khasi aparține ramurii khasice a familiei limbilor austroasiatice. Este vorbită de aprox. 1 milion de persoane în statul indian Meghalaya.

kh, ŋ, ph și **y** sunt consoane. **i** este o vocală. Semnul : plasat după o vocală marchează lungirea acesteia.

Un *țap de prăsilă* este un țap special folosit pentru împerechere. Un *tigru mâncător-de-oameni* este un tigru care omoară și mănâncă oameni. Un *pai* este un fir de iarbă uscată.

— Jaeyeong Yang

Restul acestei pagini a fost lăsat gol în mod intenționat.

Editor-șef:

- Vlad A. Neașu

Editori:

• Shinjini Ghosh	• Leonardo Paillo
• Zdravko Ivanov	• Alexander Piperski
• Jerome Jochems	• Kazune Sato
• Minkyu Kim (editor tehnic)	• Panawat Tiacharoen
• Tsuyoshi Kobayashi	• Ji Hun Wang
• Arul Kolla	• Jaeyeong Yang
• Tamila Kraștan	

Textul în limba română:

- Vlad A. Neașu

Succes!